

ЗАВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради КНУТД

від 22 травня 2024 р. протокол № 10

Голова Вченої ради

Іван ГРИЩЕНКО

Введено в дію наказом ректора

від « 31 » травня 2024р. № 162

**Положення про організацію та навчально-методичне забезпечення
самостійної роботи здобувачів вищої освіти
Київського національного університету технологій та дизайну**

1. Загальні положення

1.1. Положення про організацію та навчально-методичне забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти Київського національного університету технологій та дизайну (далі – Положення) має на меті допомогти науково-педагогічним / педагогічним працівникам Київського національного університету технологій та дизайну (далі – КНУТД або Університет) у забезпеченні нормативного обліку і якісного методичного супроводу самостійної роботи здобувачів вищої освіти, в розмежуванні видів самостійної роботи, яка виконується як під керівництвом науково-педагогічного / педагогічного працівника, так і самостійно здобувачем вищої освіти.

1.2. Самостійна робота здобувачів вищої освіти є однією із форм організації освітнього процесу, коли здобувачі вищої освіти виконують передбачені робочою програмою завдання у вільний від аудиторних занять час.

1.3. Мета самостійної роботи здобувачів вищої освіти (далі – СР) – навчити здобувачів вищої освіти свідомо і самостійно працювати з навчальним матеріалом, науковою інформацією, закласти основи самоорганізації та самовиховання, прищепити навички для подальшого постійного підвищення своєї кваліфікації.

1.4. Науково-педагогічні / педагогічні працівники (далі – НПП / ПП) повинні спрямовувати здобувачів на необхідність самостійного виконання виданих завдань, дотримання термінів виконання, на якісну підготовку і відповідальність.

1.5. Основними завданнями СР є:

- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи здобувачів вищої освіти, за кожною навчальною дисципліною;
- ефективне планування і організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти (далі – здобувачі у всіх відмінках) НПП / ПП відповідно до робочої програми навчальної дисципліни;
- дотримання академічної доброчесності НПП / ПП та здобувачами вищої освіти;
- розширення можливостей для всебічного розкриття здібностей здобувачів вищої освіти, активізацію їх наукової діяльності, розвитку творчого мислення, креативності, мобільності й критичності мислення;
- формування високого ступеня самоосвіти, що засновано на мотивації здобувачів вищої освіти до виконання СР;
- підвищення ефективності роботи НПП / ПП шляхом посилення і активізації стимулюючої і консультативно-методичної ролі;
- інформаційна і методична підтримка здобувачів, використання комп'ютерних технологій та інтерактивних методів;
- створення довірчих і партнерських відносин між здобувачами і НПП / ПП;
- вироблення єдиного підходу НПП / ПП до організації СР.

1.6. Зміст, обсяг та види самостійної роботи з навчальної дисципліни визначаються:

- навчальним планом (робочим навчальним планом),
- робочою програмою навчальної дисципліни,
- методичними рекомендаціями для самостійної роботи.

1.7. Самостійна робота може виконуватись здобувачами вищої освіти як без участі НПП / ПП, так і під його керівництвом.

1.8. Основними функціями СР є:

- *пізнавальна*, яка визначається засвоєнням здобувачами систематизованих знань з дисциплін;
- *самостійна*, яка реалізується через формування вмінь і навиків у здобувачів вищої освіти самостійного виконання всіх видів самостійної роботи з навчальної дисципліни;
- *коригуюча*, яка визначається самостійним вмінням здобувачів вчасно коригувати свою навчальну, науково-дослідну діяльність;
- *виховна*, яка реалізується через формування самостійності як риси характеру у здобувачів вищої освіти.

1.9 Самостійну роботу класифікують за такими *критеріями*.

1.9.1. *З огляду на місце і час проведення, характер керівництва нею з боку НПП / ПП виокремлюють:*

а) позааудиторну самостійну роботу (самостійні заняття здобувачів вищої освіти);

б) самостійну роботу під керівництвом НПП / ПП (індивідуальні завдання навчально-дослідницького, творчого чи проєктно-конструкторського характеру).

1.9.2. *За рівнем обов'язковості виокремлюють:*

а) обов'язкову – це виконання традиційних домашніх завдань, написання курсових та кваліфікаційних робіт, а також ті види завдань, які здобувачі самостійно виконують під час практики;

б) рекомендовану – наукова й дослідницька робота, що полягає у самостійному проведенні досліджень, збиранні наукової інформації, її аналізі; участь у роботі наукового студентського товариства (гуртки, конференції, підготовка доповідей, тез, статей); участь в олімпіадах, конкурсах, вікторинах, семінарах, конференціях.

1.9.3. *За видами діяльності виділяють:*

а) навчально-пізнавальну (через мислення, аналіз, синтез тощо);

б) професійну (певні конкретні дії здобувача вищої освіти, що їх виконують фахівці на місцях праці).

1.9.4. *За рівнями мотивації виокремлюють самостійну роботу:*

а) низького рівня (до самостійних дій здобувача спонукає НПП / ПП, допомагаючи йому практично і постійно контролюючи виконання);

б) середнього рівня (до роботи хоча й спонукає НПП / ПП, але здобувач працює самостійно, контролюючи самого себе);

в) високого рівня (виконання завдання організовує і контролює сам здобувач).

1.9.5. *За етапами розвитку самостійності:*

а) перший рівень розвитку самостійності (первинне оволодіння знаннями) характеризується виконанням таких видів робіт, як: опрацювання літератури, складання плану; конспектування прочитаного, графічне зображення тексту; виписка, робота зі словником, довідником; ознайомлення з нормативними документами, розв'язування задач, що вимагають простого відтворення (репродукції) засвоєних знань, виконання вправ, завдань за вивченими навчальним матеріалом та ін.

б) другий рівень (закріплення і систематизація знань) пов'язаний з нестандартними задачами, завданнями, які вимагають від здобувачів здійснення пошукових дій, тобто розв'язання певної проблемної ситуації, а не за готовими схемами та зразками; підготовка виступів для семінарів, рефератів, доповідей, складання бібліографії, підготовка відповідей на контрольні запитання на основі самостійного пошуку, що вимагає використання здобутих знань з різних тем вивченого матеріалу, узагальнення, класифікації тощо.

в) третій, найбільш високий рівень самостійності (застосування знань, формування професійно спрямованих умінь, компетентностей), виявляється при розв'язуванні творчих, ситуативних виробничих задач, підготовка до ділових ігор; підготовка курсових, кваліфікаційних робіт, дослідно-пошукова робота та ін.

1.10 Основним принципом організації СР повинен стати перехід усіх здобувачів на індивідуальну роботу з відходом від формального виконання певних завдань до активного формування власної думки при вирішенні поставлених проблемних питань, тобто з пасивної ролі виконавця здобувач вищої освіти перетворюється в активну творчу особистість у пізнавальній діяльності. Розвиток самостійності – це своєрідний перехід від діяльності під керівництвом НПП / ПП до такого виду діяльності, коли здобувач сам керує своїми діями.

2. Види та форми самостійної роботи

2.1. *Самостійна робота здобувачів вищої освіти включає такі види:*

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичного, семінарського, індивідуального заняття;
- підготовка до лабораторної роботи;
- підготовка до контрольної роботи, тестового завдання;
- підготовка до складання поточного контролю та підсумкового контролю;
- опрацювання окремих тем, розділів програми, які не викладались на лекціях, за рекомендованим переліком літератури;
- опрацювання первинних джерел з гуманітарних дисциплін із складанням конспекту;
- оформлення звітів з лабораторних робіт, практичної підготовки;

- виконання контрольної, розрахункової, графічної робіт, розрахунково-графічної роботи, курсової роботи, курсового проєкту, завдань науково-дослідного характеру;

- переклад текстів; переклад спеціальної літератури, реферування іноземних текстів за фаховими темами;

- виконання домашніх завдань: розв'язування задач; виконання вправ; написання творів, есе, переказів; розробка і складання різноманітних схем; проведення порівняльного аналізу суміжних понять, запропонованих НПП і підібраних самими здобувачами;

- підготовка і написання дослідно-аналітичних, критично-оглядових робіт, словників, оглядів за темами, доповідей, рефератів, тез, наукових повідомлень; анотування статей;

- підготовка презентацій, групових проєктів; оформлення альбомів, фотоматеріалів; складання бібліографії, картотеки статей до окремих тем, картотеки прикладів до предмету вивчення тощо;

- підготовка до участі у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, круглих столах, творчих вечорах, олімпіадах та інше.

2.2. При вивченні навчальної дисципліни організація СР повинна складатися з двох взаємопов'язаних форм:

2.2.1. Самостійна робота здобувача вищої освіти, яка контролюється НПП / ПП, але не вимагає безпосередньої його участі, і здійснюється поза розкладом навчальних занять: в науково-технічній бібліотеці Університету, вдома, в гуртожитку тощо:

- загальні завдання (підготовка до практичних, семінарських, індивідуальних, лабораторних занять і всіх видів контролю);

- індивідуальні завдання (виконання вправ, задач, підготовка і написання дослідно-аналітичних, критично-оглядових робіт, анотування статей, переклади, презентації, творчі роботи тощо).

2.2.2. Самостійна робота, яка виконується під керівництвом НПП / ПП – це індивідуальна науково-дослідна робота (розрахункова, графічна, розрахунково-графічна робота, курсова робота (проєкт), кваліфікаційна робота (проєкт), а також практична підготовка.

Самостійна робота під керівництвом НПП / ПП планується і проводиться у навчальних аудиторіях, комп'ютерних класах та лабораторіях у формі консультацій.

Консультація – це один із видів навчальних занять. Вони мають своєрідні функціональні, організаційні та методичні ознаки і дозволяють:

- активізувати самостійну роботу здобувачів вищої освіти за рахунок збільшення професійного скерування НПП /ПП;
- поєднати колективне та індивідуально-групове спілкування здобувачів з НПП / ПП одночасно;
- при індивідуальному консультуванні здобувачів здійснювати контрольні функції;
- застосовувати різні методичні підходи, що посилює дидактичну ефективність консультацій.

Мета та задачі консультацій:

- підвищення рівня якості навчання здобувачів за рахунок систематичної допомоги НПП / ПП у їх самостійній роботі;
- формування методичної готовності здобувачів до самостійного навчання.

Основними задачами консультативних занять є:

- надання своєчасної та конкретної допомоги здобувачам у їх організації самостійної роботи;
- доведення до здобувачів різних методик організації самостійної роботи над теоретичним матеріалом;
- посилення контролюючих функцій за засвоєнням навчального матеріалу та виконанням завдань самостійної роботи;
- виявлення найбільш здібних здобувачів і залучення їх до виконання ускладнених завдань, формування творчого мислення.

Функціональні особливості консультативних занять потребують спеціальних організаційних форм їх проведення і можуть бути такими:

- колективна форма, коли присутні здобувачів вищої освіти виконують однакову за змістом та тематикою самостійну роботу;
- індивідуально-групова форма, коли присутні здобувачі виконують різні види роботи; НПП /ПП об'єднує їх у групи з однаковою формою роботи, організовує їх роботу і сприяє виконанню завдань;
- індивідуальна форма, коли НПП / ПП працює з кожним здобувачем вищої освіти окремо, надаючи йому необхідну консультацію.

2.3. Одним із видів проведення самостійної роботи із здобувачами є використання навчальної платформи *Moodle*. Науково-педагогічні / педагогічні працівники розробляють електронний навчально-методичний комплекс дисципліни, який розміщується у модульному середовищі освітнього процесу КНУТД (далі – МСОП). За допомогою МСОП відбувається забезпечення рівного доступу учасників освітнього процесу до якісних наукових, навчально-методичних матеріалів незалежно від місця їх проживання та форми навчання, що сприяє розширенню дидактичних можливостей в організації самостійної роботи здобувачів, а саме:

- забезпечення гнучкості освітнього процесу за допомогою варіативності;
- трансформація змісту, методів і форм навчання, організації навчальних занять,
- поєднання різних методик навчання для здобувачів;
- варіювання складності та об'єму завдань, темпу їх виконання;
- активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів через моделювання якісно нового типу візуалізації навчального матеріалу як реальних, так і віртуальних об'єктів, процесів та явищ;
- посилення мотивації і пізнавального інтересу здобувачів до навчання за рахунок інноватики методів навчання, можливості індивідуалізації навчання;
- мобільність на основі реалізації технічних можливостей комп'ютера;
- здійснення педагогічної корекції і безперервного зворотного спілкування та зв'язку;
- якісні зміни навчальної діяльності в цілому та контролю (здійснення тестового контролю з діагностикою, зворотним зв'язком і оцінюванням етапів, дистанційна освіта).

3. Контроль самостійної роботи

3.1. Ефективність освітнього процесу безпосередньо залежить від поєднання контролюючої діяльності НПП / ПП із самоуправлінням та самоконтролем здобувача вищої освіти. Контроль знань і вмінь здобувачів є формою зворотного зв'язку, джерелом інформації для НПП / ПП про хід самостійного оволодіння здобувачами навчальним матеріалом, про повноту та міцність його засвоєння; контроль допомагає здобувачам критично оцінити свої досягнення та помилки, правильно організувати подальшу роботу, забезпечити її системність і регулярність.

3.2. Одним із головних аспектів організації СР є розробка науково-педагогічним / педагогічним працівником форм і методів контролю за видами самостійної роботи.

Самостійна діяльність здобувачів вищої освіти завжди закінчується певними результатами, які враховуються при всіх видах контролю.

3.2.1. *Поточний контроль* навчальних досягнень здобувачів вищої освіти проводиться протягом семестру на всіх видах навчальних занять з метою оперативного отримання об'єктивних даних про рівень знань, умінь та практичних навичок з навчальної дисципліни, а також після вивчення логічно завершеної частини навчального матеріалу з метою стимулювання здобувачів до постійної самостійної навчальної роботи. Основними завданнями поточного контролю є: забезпечення зворотного зв'язку між здобувачами вищої освіти і НПП / ПП, підвищення інтересу та творчої самостійності здобувачів до засвоєння знань та набуття вмінь.

При здійсненні поточного контролю і для стимулювання регулярного виконання самостійної роботи НПП повинні оцінювати всі форми самостійної роботи здобувачів.

Результати поточного контролю виставляються в електронний журнал і враховуються при виставленні підсумкової оцінки.

3.2.2. *Підсумковий контроль* є семестровим проводиться у формах семестрового екзамену або заліку з навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою навчальною програмою дисципліни і в терміни, встановлені робочим навчальним планом та графіком освітнього процесу. За впровадження накопичувальної технології оцінювання підсумковий контроль може здійснюватися без обов'язкового складання екзамену за умови, що здобувач набрав 60 і більше балів і не виявив бажання підвищити свою успішність шляхом складання екзамену.

3.3 Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем вищої освіти в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовується при проведенні аудиторних занять.

Таким чином, при проведенні контролю оцінюється весь навчальний матеріал дисципліни, який виноситься у контрольні питання (тести, задачі та ін.), екзаменаційні білети.

4. Облік часу самостійної роботи навчальної дисципліни

4.1. Зміна концептуальної основи й розширення функції самостійної роботи не тільки веде до збільшення її обсягу і важливості, а й викликає зміну у взаємовідносинах між НПП / ПП і здобувачем вищої освіти як рівноправними суб'єктами навчальної діяльності, тобто коригує всі психолого-педагогічні (організаційні, методичні) засоби забезпечення самостійної роботи. Усе це ставить вимоги до пошуків таких форм самостійної роботи, коли допомога й контроль з боку НПП не пригнічуватимуть самостійності та ініціативи здобувача вищої освіти, а привчатимуть його самостійно вирішувати питання організації, планування, контролю за своєю навчальною діяльністю, виховуючи самостійність як особистісну рису характеру.

4.2. Найважливішою умовою ефективності самостійної роботи здобувача вищої освіти є її планування. Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи визначається з урахуванням специфіки та змісту конкретної навчальної дисципліни, її місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньої програми, а також питомої ваги в освітньому процесі практичних, семінарських і лабораторних занять.

4.3. Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувачів вищої освіти, регламентується навчальним планом освітньої програми.

4.4. У структурі навчального навантаження здобувача за системою ЄКТС самостійна робота розглядається як один із основних компонентів освіти.

Структура розподілу навчального часу для виконання видів самостійної роботи:

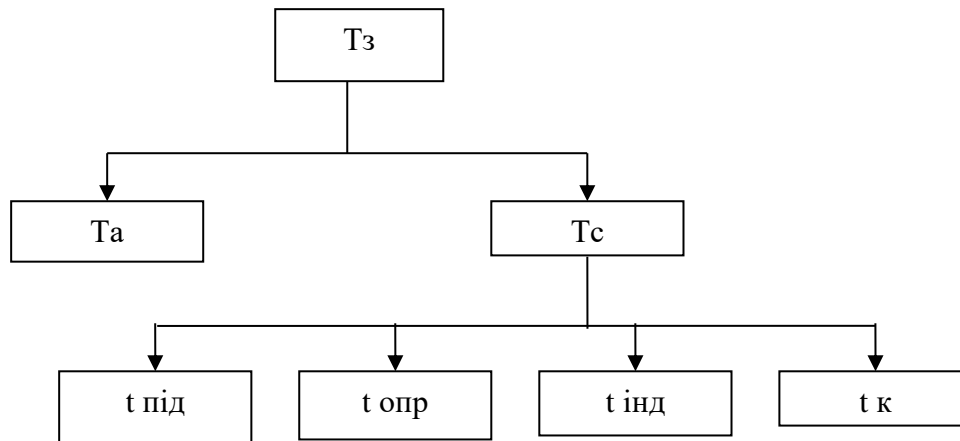

Рисунок 1 – Схема розподілу навчального часу

$$T_z = T_a + T_c, \text{ де}$$

T_z – загальний обсяг годин на дисципліну,

T_a – кількість годин на аудиторні заняття,

T_c – кількість годин на СР.

$$T_c = t_{\text{під}} + t_{\text{опр}} + t_{\text{інд}} + t_{\text{к}}, \text{ де}$$

$t_{\text{під}}$ – кількість годин на підготовку до практичних, семінарських, індивідуальних і лабораторних занять,

$t_{\text{опр}}$ – кількість годин на опрацювання розділів навчальної дисципліни, які не викладаються на лекціях.

$t_{\text{інд}}$ – кількість годин на виконання індивідуальних завдань,

$t_{\text{к}}$ – кількість годин на підготовку до складання всіх видів контролю.

Виходячи з вищеназваного, можна визначити орієнтовні нормативи обліку СР за видами робіт, які наведено в таблиці.

Таблиця 1 – Орієнтовні нормативи обліку самостійної роботи здобувачів

№ з/п	Види робіт	Кількість годин
1.	Підготовка до лабораторних робіт	1 год. на 2 академ. год.
2.	Підготовка до практичних занять	
3.	Підготовка до семінарських занять	1 год. на кожну тему
4.	Опрацювання окремих тем, розділів програми, які передбачені на самостійне опрацювання згідно з робочою програмою дисципліни	до 2 год. на кожну тему
5.	Підготовка до проведення контролю	1 год. на кожну тему
6.	Виконання індивідуальних завдань:	
	6.1. Контрольні роботи, презентації, творчі роботи, дослідно-аналітичні, критично-оглядові роботи та ін.	до 10 год. на завдання
	6.2. Розрахунково-графічна, графічна робота	до 10 год. на роботу
	6.3. Виконання курсової роботи	30 год.
	6.4. Виконання курсового проекту	45 год.

5. Керівництво самостійною роботою

5.1. Завідувач кафедри:

5.1.1. Визначає:

- основні напрямки науково-дослідної роботи здобувачів вищої освіти та підготовки здобувачів до самостійної роботи;
- спосіб подачі навчального матеріалу в науковій, навчально-методичній літературі (підручниках, навчальних посібниках, методичних вказівках, рекомендаціях тощо) в доступній для ефективного засвоєння формі;
- бюджет часу здобувача, необхідний для засвоєння певного обсягу матеріалу з кожної конкретної дисципліни;

5.1.2. Забезпечує та здійснює:

- контроль за організацією та якістю виконання СР;
- аналіз ефективності СР, внесення коректив з метою активізації та вдосконалення самостійної роботи;
- моніторинг розвитку вмінь, навичок, компетентностей у здобувачів вищої освіти.

5.2. Науково-педагогічний / педагогічний працівник кафедри:

5.2.1. Знайомить здобувачів вищої освіти з:

- формами та методами організації освітнього процесу в Університеті, основами наукової організації праці;
- методикою самостійної роботи, критеріями оцінювання якості самостійної роботи;
- метою, засобами, видами робіт, строками виконання, формами контролю СР;

5.2.2. Забезпечує:

- навчально-методичну підтримку та індивідуальність завдань для самостійної роботи здобувачів вищої освіти;
- належні умови роботи здобувача вищої освіти;

5.2.3. Визначає:

- види робіт, конкретний зміст, обсяг матеріалу для самостійного вивчення з кожної дисципліни у відповідності з робочою програмою дисципліни;
- основні форми та методи підготовки здобувачів до самостійної роботи з навчальної дисципліни, формує мотивацію до одержання знань, вмінь, навичок, компетентностей у здобувачів вищої освіти;

5.2.4. *Формує:*

- навички роботи з підручниками, навчальними посібниками та іншими джерелами інформації;
- навички пошуку оптимальних варіантів відповідей, рішень;
- навички науково-дослідної роботи;

5.2.5. *Вживає заходи* щодо запобігання академічного плагіату в наукових роботах здобувачів вищої освіти;

5.2.6. *Проводить, здійснює:*

- групові та індивідуальні консультації;
- систематичний контроль (поточний, модульний) за виконанням СР;
- аналіз та оцінку роботи здобувачів вищої освіти.

5.3. Основним завданням НПП / ПП є розвинути індивідуальні здібності здобувача вищої освіти як майбутнього фахівця, а для цього необхідно дотриматися ключових компонентів ефективної діяльності:

- усвідомлення і формулювання проблем і завдань;
- визначення цілей і складання плану вирішення;
- аналіз, прогнозування і прийняття (вибір) рішення, його практичну реалізацію;
- надання чіткої інформації щодо критеріїв виконання та оцінювання всіх видів робіт, завдань, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- толерантне ставлення до здобувачів;
- контроль та об'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів;
- постановка нових цілей і завдань, спрямованих на подальше самовдосконалювання.

6. Методичне забезпечення самостійної роботи

6.1. Самостійна робота здобувачів вищої освіти забезпечується навчально-методичними матеріалами дисципліни. За допомогою модульного середовища освітнього процесу КНУТД здобувач може ознайомитися з електронним навчально-методичним комплексом дисципліни.

6.2. За зміст кожного із документів електронного навчально-методичного комплексу дисципліни, наявних у модульному середовищі освітнього процесу КНУТД, відповідає науково-педагогічний / педагогічний працівник, який викладає дану дисципліну.

6.3. Основними характеристиками електронного навчально-методичного комплексу дисципліни є:

- структурованість навчально-методичних матеріалів;
- логіка вивчення навчальної дисципліни;
- чіткий графік виконання здобувачами індивідуального навчального плану;
- налагоджена система інтерактивної взаємодії НПП / ПП і здобувачів вищої освіти засобами ресурсів та дистанційними технологіями у процесі вивчення дисципліни;
- система контролю та оцінювання виконання усіх видів навчальної діяльності здобувачів.

6.4. Основними документами із самостійної роботи навчальної дисципліни є:

6.4.1. *Методичні вказівки до виконання СР* повинні містити тематичне планування самостійної роботи, а також перелік завдань, які дозволять закріпити теоретичний матеріал; задачі, вправи, ситуаційні завдання, тестові завдання з ключем до них тощо. Для кожного питання необхідно вказати перелік літературних джерел, де здобувач зміг би знайти вичерпну інформацію.

Питання (завдання), які виносяться на самостійне опрацювання, повинні доповнювати, поглиблювати теоретичний матеріал, розвивати практичні вміння, сприяти закріпленню набутих компетентностей.

При організації самостійної роботи здобувача з використанням складного обладнання, установок, інформаційних систем (комп'ютерних баз даних, систем автоматизованого проектування, автоматизованих навчальних систем тощо) необхідно забезпечити можливість отримання консультацій або допомоги з боку спеціалістів кафедри.

6.4.2. *Методичні вказівки до виконання індивідуальних завдань* – це рекомендації щодо виконання здобувачами вищої освіти розрахункових, графічних, розрахунково-графічних, курсових робіт (проектів) і кваліфікаційних робіт (проектів). Індивідуальні завдання навчально-дослідницького, творчого чи проектно-конструкторського характеру виконуються самостійно здобувачами вищої освіти під керівництвом НПП /ПП і мають на меті не лише поглиблення, узагальнення, закріплення знань, а й застосування їх при вирішенні конкретного фахового завдання, вироблення вміння самостійно працювати з літературою, лабораторним обладнанням, використовуючи сучасні інформаційні засоби та технології. Ці види робіт визначаються робочою програмою навчальної дисципліни і навчальним планом.

Перспективним в індивідуальній роботі зі здобувачами є їх залучення до створення мультимедійного супроводу занять, мультимедійних презентацій, інших проєктів на основі використання засобів ІКТ, Інтернет-ресурсів тощо.

Тематика індивідуальних завдань повинна бути актуальною і тісно пов'язаною із вирішенням практичних фахових завдань.

6.4.3. *Перелік питань для підсумкового контролю* повинен повністю охоплювати навчальний матеріал, вивчений протягом семестру.

6.4.4. *Комплекти* екзаменаційних білетів (тестових завдань) для підсумкового контролів повинні не лише визначати рівень засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичних знань і умінь, а також їх здатність самостійно здобувати, аналізувати, систематизувати і творчо застосовувати отриману інформацію; приймати рішення й аргументувати свою думку, брати на себе відповідальність за прийняття рішення, працювати в команді, враховувати точку зору інших людей, толерантно ставитися до їхніх думок.

Екзаменаційні білети кожного навчального року затверджуються на засіданні кафедри, у разі відсутності змін у робочій програмі навчальної дисципліни перезатверджуються на кожний навчальний рік.

6.5. Організація і проведення практичної підготовки регламентується Положенням про організацію і проведення практичної підготовки студентів Київського національного університету технологій та дизайну і Положенням про організацію і проведення педагогічної практики здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у Київському національному університеті технологій та дизайну.

6.6. Організацію самостійної роботи під час підготовки до атестації визначає Положення про атестацію студентів та екзаменаційну комісію у Київському національному університеті технологій та дизайну, Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Київському національному університеті технологій та дизайну, методичні рекомендації для виконання кваліфікаційної роботи (проєкту) та методичні рекомендації щодо підготовки до атестаційного екзамену, розроблені кафедрами, які відповідають за реалізацію освітньої програми.

6.7. Крім документів, визначених електронним навчально-методичним комплексом дисципліни, НПП / ПП складають графіки виконання здобувачами індивідуальних завдань; графіки проведення консультацій та контрольних заходів. Перелік додаткової документації і вимоги до її форми і змісту визначаються рішенням кафедри.

7. Прикінцеві положення

7.1. Положення про організацію та навчально-методичне забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти Київського національного університету технологій та дизайну розглядає та ухвалює вчена рада КНУТД.

7.2. Положення вводиться в дію наказом ректора Університету.

7.3. Зміни та доповнення до Положення затверджуються рішенням вченою ради КНУТД і вводяться в дію наказом ректора.